

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martii decimâ-sextâ mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXXX.

Mº. JOANNE-BAPTISTA CALMÉ, Doctore Medico, Pæside.

Utrum aliquando Catharsis, *præcipuum* Hæmoptysis *Remedium?*

I.

PULMO spiritalis anthlia. spongiosum sanguinis aerisque receptaculum, viscus; si non princeps, saltem patricium, in œconomiâ animali non uno fungitur officio. Multiplicem sustinet provinciam in rebus maximis strenuus naturæ administer. Hic summus sanguinis Artifex, & quasi perfector operis,

chylum proximè affluentem, peregrinum adhuc & originis ſuæ nimis memorem, communiendo terendoque, penitus immiſcet ſanguini, & civitatis jure quaſi donatum, domeſtico liquori conſociat. Hinc uterque fœdere junctus plus quam maritali, in cæteras abit parter, diverſam illam humorum ſobolem procreaturus. Ipſe pulmo, dum cæteræ partes communi alluvie irrigantur, ſuum ſibi habet alveum ſanguinis, & eo quoque nomine, præcipui juris eſt. In hoc verò vitam adjuvat maximè, quod homini nato ſpiritum ducere neceſſe ſit. Pulmo autem reſpirationis organum. Hujus fabricam introſpice, quid potuit ad reciprocandam animam excogitari aptius? intuere ſubſtantiam, quid mollius & excipiendo aëri opportunius? Facit autem illa raritas & mollitudo pulmonum ut levi momento diſrumpantur. Ruptis vaſis, emicat ſanguis, qui eò quaſi in officinam, quamdam ſuam confluxerat; indè morbus quem Gæci αἱμόπτυσιμ vocant. Pro variis ſymptomatibus varius eſt; accedit interdum febris, inflammatio, dolor, tuſſis; hæc verò tam diverſa vaſorum aut ipſius ubſtantiæ pulmonis diſruptione repetenda. Pæcipium autem *hæmoptyſis* remedium, quod ipſius cauſam quamcumque tollit.

II.

GENUINAM hujuſce morbi deprehendere cauſam, tanti eſt, quanti noſſe genus hoſtium quibuſcum bellum geras. Varii morbi variis quaſi expugnantur machinis. Idem omnibus proponere remedium, circulatorum eſt, qui uno pugione omnes confodiunt. Oritur hæmoptyſis ſæpè à nimiâ ſanguinis mole, nimioque ipſius impetu, vaſa Pulmonum diſtendentis ultrà modum & diſrumpentis. Interdùm vehementioris tuſſis improbitas, Pulmonem ita concutit, ipſiuſque vaſa ita conſtringit, ut compreſſus ſanguis è carceribus erumpat. Nonnunquam ſeroſa humorum colluvies, pituitaque ſalſior, vaſa Pulmonis ipſamque ſubſtantiam vellicat & corrodit. Quin etiam ſi quando primæ corporis viæ à materiâ morante nimis diſtenduntur, earumque partium glandulæ tardis infarciuntur humoribus, tunc præcluſum ſanguis vix molitur iter, ac non-niſi ægrè ex aortâ inferiori, per ejus ramos, intrà abdominis partes dimittitur; hinc alvi libero aditu excluſus faciliorem rapit viam, & in cæteras coporis partes, nec-non in Pulmonen invehit ſeſe inſolentiùs. Hoc impetu tam procaci vaſa ultrà modum intumeſcunt, pulmonis, verò canaliculi nullo aggere muniti, nullo adminuculo fulti, eò faciliùs diſſiliunt quòd ubi

evenit, hoc maximè modo compescas hæmoptysim, si ea quæ in abdomine segniter desident, aut Pulmones acriter dilacerant, ejicias.

III.

AD exemplum Naturæ fingere sese debet Medicus. Hæc illi magistra est; hanc ut reparet afflictam, valentem oportet imitetur: illa autem egregia consultrix & medica Princeps, ut morbos aut auceat aut expellat, malignos humores sedulò segregat è salubribus. Hanc operam ipsa assiduè meditatur, quædam per anum extrudit, alia exstillat per renum canales, multò plura percutis poros egerit, quæ quidem omnia non-ne purgandi totidem genera sunt? Purgationis nomine nunc tantùm utimur, si per primas corporis vias fiat emissio: fæcem illam insalubrem, si per os remedia propellant, *Emetica*; si per anum, *Catharctica*, vocantur. Id autem agunt, ut residem in canalibus materiam eliminent & expressas strenuè glandulas, eo, quo turgent, humore exonerent. His duobus magnam interdùm vim habet in hæmoptysi *Cathrasis*, dùm latentes mali causas amolitur.

IV.

EA demùm legitima curatio est, quæ & ratione & experientiâ nititur Pæcipuus rerum explorator *Hippocrates*, nostram hanc, quasdam hæmoptyses sanandi methodum, testimonio suo comprobat: quandoquidem ipse libro *de intern. affect.* præcipit ut adhibeatur *Catharsis* ad eas hæmoptyses, quæ à salsâ pituitâ oriuntur, aut ab humoribus qui in abdomine interclusi, ad superiora, ut ait, resiliunt. Hippocratem secutus est *Fracastorius*. Neque minore consensu approbata *Catharsis*, ad sanandas hæmoptyses, quæ ex viscosis fœculentisque humoribus originem ducunt. Quippe injusto onere liberatum abdomen & quasi detersum, sanguinis rivos admittit abundantiùs; abit à pulmonibus partibusque cæteris sanguinis iniqua moles, neque jam eruptionem minatur, & id quidem experimentis & consiliis comprobavit Ballonius, in Facultate Parisiensi Doctor peritissimus.

L. 15. C. 15. de curatione hæmop. à diabrosi, vel à capitis vitio.

Epid. L. 1. p. 26.

V.

UT in curandis morbis, non ratione sed fortunâ duci, Medico prorsùs indignum est; ita eamdem ubique viam præfactè sequi periculosum imprimis. In

hæmoptysi plerùmque præcipitur venæ sectio, quia plerùmque ab ipso sanguine vis morbi proxime gignitur. Sed quædam sunt hæmoptysis genera, quæ sanguinis emissione minimè coerceas, cùm ex aliis quibusdam oriantur causis, quas sanguis avehere secum nequaquam possit. *Perperam Medici* (inquit *Ballonius*) *qui ubi primùm aliquem hæmoptyicum vident illum frequenti venæ sectione fatigant:* quin etiam consideranda venit anni tempestas, sexus, ætas, ipsiusque corporis temperatio, quæ quidem omnia, ex *Hippocrate*, sæpissimè venæ sectionis impedimentum afferunt in hæmoptysi. Interdùm, ubi hæmoptysis à saburrâ humorum infrà diaphragma oriebatur, purgantibus drasticis, helleboro scilicet nigro, peplio, &c. utebatur divinus ille senex, non inopiâ meliorum, sed delectu, inquit Duretus, splendidissimum Scholæ Parisiensis Medicinæ lumen.

B... de off. pict. n. 74.

Hip. l. 6. Epid. sect. 3.

Comm. in coact. Hip.

Ergò aliquando Catharsis, præcipuum Hæmoptysis Remedium.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus LASSERVOLLE.
M. Petrus-Augustinus-Olivarius MAHON.
M. Stephanus CROCHET.
M. Claudius-Ludovicus BERTHOLET.
M. Joannes-Baptista-Josephus THERY.
M. Joannus-Franciscus MARINIER.
M. Joannes-Antonius ELIE DE LA POTERIE.
M. Joannes Stanislaus MITTIÉ.
M. Claudius-Ludovicus-Franciscus ANDRY.

Proponebat Parisiis, JACOBUS-JOSEPHUS AUDIRAC, Doctor Medicus Monspeliensis saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi. 1790.

